

Äänekosken kaupungin elinkeino- ja kilpailukykyohjelma 2022 – 2028

1. Yleistä

Elinkeino- ja kilpailukykyohjelmalla pyritään vahvistamaan yritystoiminnan edellytyksiä ja edistämään elinkeinoelämän kilpailukykyä Äänekosken kaupungin alueella. Päämääränä on aidosti kansainvälisen ja monipuolisen korkean teknologian yrityskannan sekä monipuolisen pk-yrityskannan toiminta- ja kasvuedellytysten tukeminen ja kehittäminen ja tätä kautta työpaikkojen lisääminen.

Äänekosken kaupungin yritystoimintaa tukevia vahvuuksia ovat:

- Logistisesti hyvä sijainti ja saavutettavuus
- Kasvatavat elinkeinot
- Maailmanlaajuisesti tunnettu biokiertoalouden ekosysteemi – Biokiertoalouden pääkaupunki
- Uudistuvan teollisuuden High Tech-ratkaisut
- Yritysten vahva T&K -panostus
- Aidosti kansainvälinen yritys ympäristö
- Pohjoisen Keski-Suomen palvelukeskittymä
- Vahva teollinen ympäristö metsien ja järvien keskellä

2. Yhteys kaupunkistrategiaan

Elinkeino- ja kilpailukykyohjelma toteuttaa Äänekoski Ilmiön Vaikuttavat elinkeinot ja Kestävä ympäristö päämääriä.

Mahdollistamme kansainvälisten biokiertotalouden ekosysteemin ja teknologia toimijoiden, älykkään liiketoiminnan ja yrittäjyyden kehittymisen. Olemme edelläkävijä lasten ja nuorten yrittäjyyskasvatuksessa. Tavoitteena on, että olemme Suomen tuottavin ja vaikuttavin kaupunki asukasmäärään suhteutettuna.

Teemme ja tuemme kestävästä kehitystä kaikessa toiminnassamme. Tavoitteena on, että olemme hiilineutraali kaupunki vuonna 2030.

- Kilpailukykyinen elinkeinoympäristö ja laadukkaat elinkeinopalvelut
- Työllisyyden edistäminen

3. Elinkeino- ja kilpailukykyohjelman mittarit, kärkitavoitteet ja toimenpiteet:

Mittarit elinkeino- ja kilpailukykyohjelmalle ovat alueen toimintaympäristöä sekä Business Äänekosken toimintaa kuvaavia:

Alueen toimintaympäristöä kuvaavat mittarit:

- Yritysten liikevaihdon kehitys
- TKI-panokset, M€
- Yhteisöveron tuotto, M€
- Työpaikka omavaraisuusaste, %
- Työttömyysprosentti, %
- Toisen asteen koulutuksen suorittaneet, %
- Kolmannen asteen koulutuksen suorittaneet, %

Business Äänekosken toimintaa kuvaavat mittarit:

- Yritystyytyväisyyskysely
- Kuntabarometri, joka toinen vuosi
- Kontaktoidut yritykset, kpl
- Perustetut yritykset, kpl
- Yritysten lukumääräinen nettokasvu, kpl
- Luovutetut yritystontit, kpl
- Kesäyrittäjyyssetelien määrä, kpl

Vastuutaho: Elinvoimayksikkö, maankäyttöpalvelut

1. Kilpailukykyinen toimintaympäristö

- Kaupungin alue- ja toimintaympäristön kehittämissuunnitelman laatiminen ja kärkihankkeiden nimeäminen ja käynnistäminen/eteenpäin vieminen
 - Toimialakohtaisten verkostojen sijoittumismahdollisuuksien kartoitus
 - Verkostoitumispaikat ja palvelutarjonta
 - Toimitilatarjonnan ja tarjoajien kokoaminen
- Aluekehittäminen – kaupunkiseutuyhteistyö
 - Yhteistyön tiivistäminen Jyväskylän kanssa
 - saavutettavuus: toimiva julkinen liikenne, lentoyhteydet kansainvälisten kontaktien ylläpitämiseksi, sujuva raideliikenne
 - ekosysteemit
 - Tuetaan pääelinkeinojen toimintaedellytyksiä tarvittavien palveluiden saatavuuden mahdollistamiseksi
 - Hotelli
 - Ravintola
 - Teollisuuden turvallisuuskeskus
 - Biokiertotalouden Tulevaisuustalo

2. Yritysten toimintamahdollisuuksia edistävä kaupunki

- Toimiva vuoropuhelu ja myönteinen yritysilmapiiri
 - Elinkeino- ja kilpailukykyryhmä, joka kokoontuu 2 krt vuodessa
 - jäsenet: kaupunki, yrittäjät, teollisuus, oppilaitokset
 - Järjestetään säännöllisesti yhteisiä tilaisuuksia yrittäjäjärjestöjen edustajien kanssa, 6 krt vuodessa
 - Järjestetään johdon yritysvierailuja Äänekoskella sijaitseviin yrityksiin (tavoite 20 vuodessa)
 - Tarjotaan yrittäjille osallistumismahdollisuuksia valmistelutyöhön
 - Edistetään yritysten välistä yhteistyötä ja verkostoitumista (mm. koulutus- ja tiedotustilaisuuksia eri foorumeilla)
 - Edistetään yrittäjyyskasvatusta – oppilaitosyhteistyö
 - Visit Jyväskylä Region-yhteistyö matkailutoimijoille
- Annetaan neuvonta- ja kehittämispalveluita paikallisille yrittäjille tai yrittäjiksi aikoville
 - Kehitetään yritysten valmiuksia vastata julkisiin tarjouspyyntöihin
 - Annetaan yrityksille tietoa kaavoitusprosessista ja sen vaikutuksista yritysten kehittämiseen
 - Annetaan neuvontapalveluita sekä toimiville että alkaville yrityksille
 - Tuetaan yrityksiä omistajanvaihdoksissa

- Osallistutaan toimialakohtaisiin ja yritysryhmien kehittämishankkeisiin
- Kehitetään kaupungin hankintatoimintaa
 - Laaditaan puiteostosopimuksia paikallisten yrittäjien kanssa
 - Pyritään keskittämään hankintoja paikallisiin yrityksiin kynnysarvon alittavissa hankinnoissa
 -
- ÄäneHubin yhteisöllinen työskentelytila verkottumisympäristönä ja etätyöpisteenä
- Matkailullisesti merkittävien alueiden /kohteiden toimintaympäristön kehittymisen mahdollistaminen
 - Suolahden Wanha Asema
 - Kapeenkoski
 - Matilanvirta
 - Äänekoski Areena Pankkari – Kotakennään alue
 - Äänekosken Jäähalli – Keski-Suomen Opisto
 - Rantapuisto -Teemapuisto
 - Willen alue – Tiede ja taidekortteli
 - Paatelanportti

3. Biokiertoalousekosysteemin ja Vastuullisen teknologiatoiminnan vahvistaminen

- Osallistutaan omalta osalta ja edistetään maailman luokan energiaomavaraisen biokiertoalousekosysteemin sekä teknologiakeskittymän kehittymistä ja kasvamista
 - Kaavoitus, infra, luvitus, verkostoituminen - yhteistyökumppanit, osaavan työvoiman saatavuus
- Parannetaan koulutusmahdollisuuksien saatavuutta biokiertoalouden ja teknologiateollisuuden osa-alueilla
- Kehitetään teollisuus- ja koulutusmatkailua alueella

4. Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen

- Lisätään vuoropuhelua yrityselämän, kuntasektorin ja oppilaitosten välillä, tavoitteena, että oppilaitosten koulutustarjonta vastaa yritysten tarpeita. Toteutetaan järjestämällä yhteisiä neuvottelutilaisuuksia säännöllisesti (2 krt/vuosi)

- Varmistetaan yrityssektorin koulutustarpeet ja panostetaan yhteistyöhön POKE:n ja JAMK:n kanssa
- Lisätään koulutustarjontaa ammattikorkeakoulun, avoimen yliopiston ja yliopiston kanssa.
- Toimivan julkisen liikenteen mahdollistaminen
- Mahdollistetaan monipuolinen ja edullinen vuokra-asuntotarjonta
- Edistetään monipuolisia asumismuotoja uustuotannossa
- Varmistetaan muuttajille monipuolinen, vetovoimainen ja edullinen tonttitarjonta

5. Yritystoimintaa tukeva markkinointiviestintä

- Kaupunkibrändin kirkastaminen ja kehittäminen
- Markkinointiviestinnän yhtenäistäminen
- Tunnettuuden lisääminen ja osallistaminen, yhteisten tarinoiden kautta
 - Äänekosken kaupunki – asukkaat ja muut sidosryhmät
 - Business Äänekoski – elinkeinoelämä ja yritykset
 - Visit Äänekoski – matkailijat, mökkeilijät ja asukkaat

Toimintaympäristön analyysin päivitys - vaikutukset elinkeino- ja kilpailukykyohjelmaan 2022-2028

Sari Åkerlund

ÄÄNEKOSKI

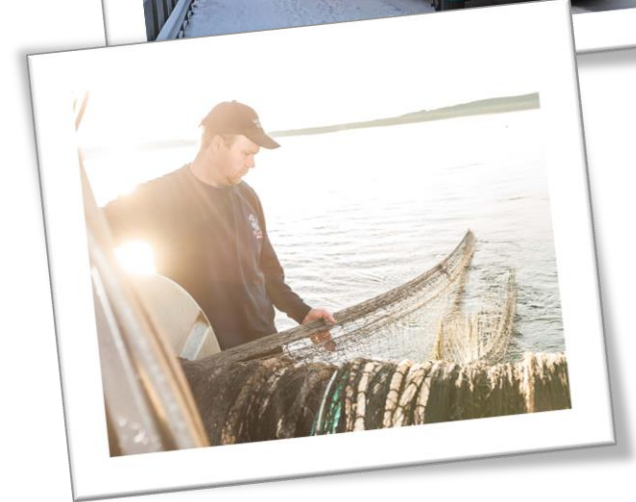
Toimintaympäristö muuttuu - mistä elinvoimaa

- Äänekoski Ilmiön tietopohjan keruu aloitettiin heinäkuussa 2021.
- Tiedonkeruu aloitettiin kartoittamalla mielikuvaa Äänekoskesta monitahoisesti.
- Aasukkailta, yrityksiltä ja vapaa-ajan asukkailta kyseltiin mielipiteitä uuteen strategiaan. Niistä valmistui yhteenveto 15.9.2021.
- Äänekoski Ilmiön valmistuttua aloitettiin toimeenpano-ohjelmien laatiminen. Ensimmäisenä valmistui aivan uutena Ympäristö- ja ilmasto-ohjelma.
- Elinkeino ja kilpailukykyohjelmaan on uudelle valtuustokaudelle yhdistetty matkailu- ja markkinointiohjelmat.

Toimintaympäristö muuttuu - mistä elinvoimaa

- Äänekosken toimintaympäristöön liittyviä ilmiöitä, muutoksia ja keskeisiä tietoja on kerätty mm. kaupunginverkkosivuille kuntakorttiin, sekä tähän esitykseen Power BI-työkalun avulla.
- Yhteinen materiaali toimii keskustelun pohjana, jonka avulla tunnistetaan yhdessä muutostarpeet.

Toimintaympäristö muuttuu - mistä elinvoimaa

- Resurssit: elinkelpoisuus (väestönkehitys, työllisyys, työpaikkaomavaraisuus, talous yms.), kunnan ja kuntayhteisön resurssien kokonaisuus
- Vuorovaikutus: sosiaalinen pääoma, yhteistoiminta
- Uuden luominen: jatkuva kehittäminen ja kehittyminen, tulevaisuussuuntautuneisuus, erilaisten lähtökohtien tunnistaminen

Kunnan kaksi olemusta ja monta roolia

Kunta kansallisen
politiikan
toimeenpanijana

Peruspalveluiden
järjestäminen

Kunta aitona
paikallisyhteiskuntana

Yhteisön,
kuntaympäristön ja
elinkeinotoiminnan
kehittäminen

Palvelurooli,
Viranomaisrooli

Fokus julkisessa
taloudessa
yhdenvertaisuudessa
jne.

Fokus aluetaloudessa,
yhteisön
kehittämisessä,
identiteetissä

Elinvoimarooi,
Demokratiarooi

Kehittäjärooli

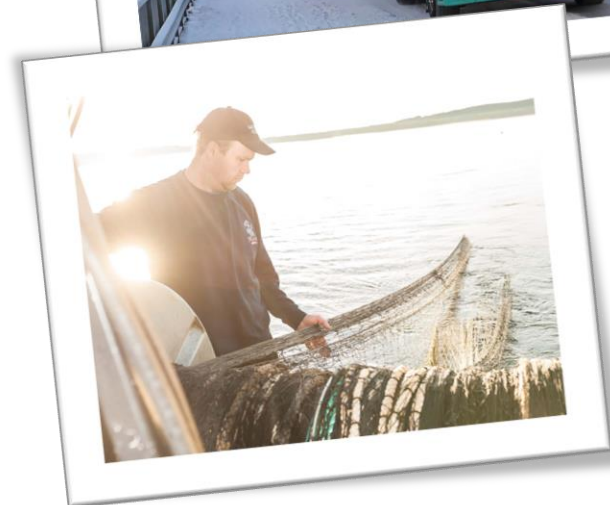
Elinvoima

- Ulkoinen elinvoima - isot toimintaympäristön muutokset, keskipitkä ja pitkä aikaväli
- Sisäinen elinvoima - ilmapiiri, päätöksentekokyky, yksimielisyys, luottamus, kyky reagoida muutokseen jne.
- Kova elinvoima - mitattavia ja vertailtavia, määrällisiä tunnuslukuja
- Pehmeä elinvoima - ei aineellisia tekijöitä, on vaikea mitata, ominaista yhteys omiin tunteisiin, kokemuksiin ja havaintoihin

Elinvoiman aikajänteet ja kumppanuudet

- Nopea, proaktiivinen elinvoima:
 - Monipaikkaisuus
 - Kulttuuri
 - Osaava työvoima
 - Tulevaisuusteot, kokeilut
- Hidas, rakenteellinen elinvoima:
 - Saavutettavuus
 - Osaamisen ja koulutuksen rakenteet
 - Talouden rakenteet
 - Vihreä siirtymä
 - Digitalisaatio
- Mitä kunta tekee itse ja mitä yhdessä kumppaneiden kanssa?
- Toimintatapojen muutos on hidasta

Elinvoimainen kunta houkuttelee yrityksiä ja työvoimaa

1. Sopivan työvoiman saatavuus
 2. Hyvät liikenneyhteydet (raaka-aineet, tuotteet, asiakkaat ja työntekijät liikkuvat sujuvasti)
 3. Kasvukeskuksen sijainti alueella
 4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö
 5. Koulut
 6. Terveystenhoito
 7. Päivähoito
 8. Harrastusmahdollisuudet
 9. Julkiset liikenneyhteydet
- 1.-3. vaikuttaa sijoittumispäätökseen
4.-9. kilpailukykytekijät

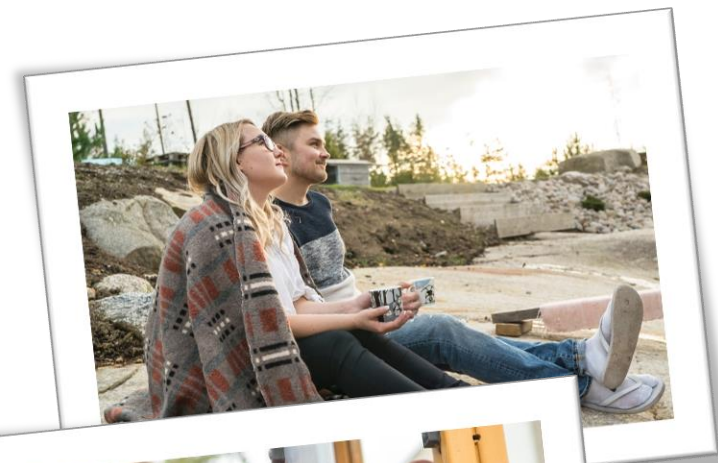
Elinvoimaisuus - kasvun osatekijät (sisäiset ja ulkoiset)

1. Vetovoima (muutto, sijainti, paikka)
2. Pitovoima (kokemukset, viihtyvyys, hyvinvointi, arki)
3. Lumovoima (Wau, erottautuminen, jotain erikoista)
4. Kipinätekijät (yhteinen tekeminen, tulevaisuususkko, tahto, tunne)
5. Kiertovoimaisuus (aivokiertäjät, siirtoaktivistit, alumnikehittäjät)

Äänekosken kasvun osatekijät (sisäiset ja ulkoiset)

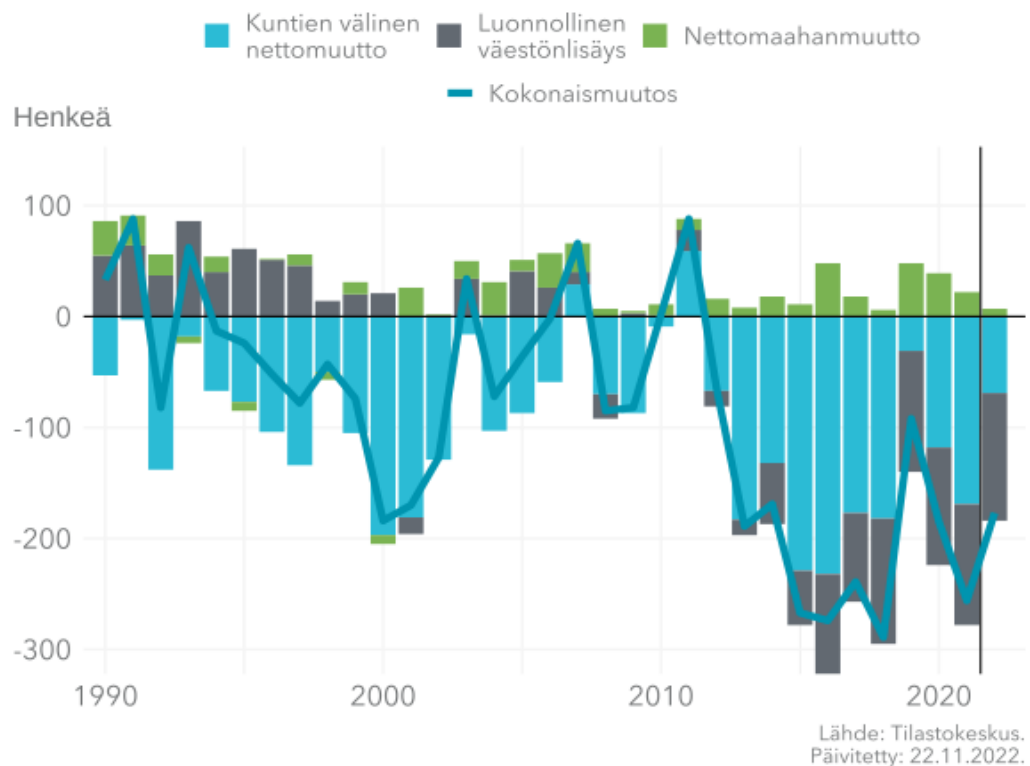
1. Vetovoima: sijainti, kiinnostus, teollisuus, matkailu, luonto
2. Pitovoima: koulut, harrastusmahdollisuudet, hyvä arki
3. Lumovoima: vastakohtien kauneus, yhteinen tekeminen, tunnistetaan vahvuudet ja kätketyt aarteet ja vahvistetaan niitä
4. Kipinätekijät: (yhteinen tekeminen, tulevaisuususkko, tahto, tunne)
5. Kiertovoimaisuus: (aivokiertäjät, siirtoaktivistit, alumnikehittäjät)

Mitattavia asioita

1. Väestömuutos
2. Toimirakenne
3. Työpaikkamuutos - avoimen sektorin työpaikat
4. BKTA€/asukas
5. Verotulot €/asukas
6. Työllisyysaste
7. Tulonsaajien keskiansio
8. Verotulot yht.
9. Koulutustaso
10. T&K&I-menot/asukas:
 - 2017: 17 m€ Äki, 226,9 m€ KS,
 - 2019: 25,8 m€ Äki, 252,9 m€ KS.
 - 2020: 41,3m€ Äki
 - KS yritysten osuus 47 %, koko Suomi 65 %
11. Valmistuneet asunnot
12. Yritysindikaattorit
13. Sairastavuusindeksi

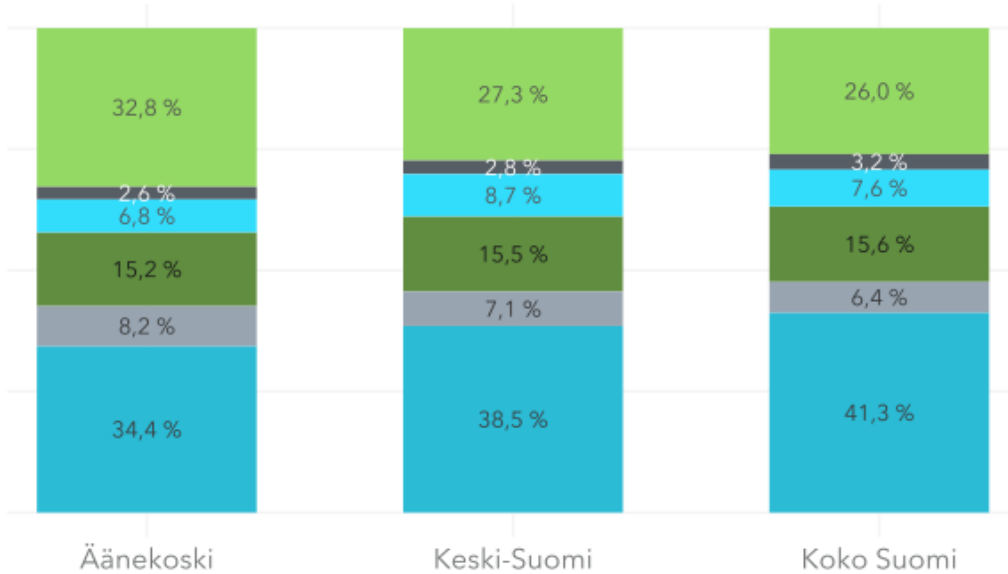

VÄESTÖNMUUTOKSET

Äänekoskella on..

Työlliset Työttömät 0-14-vuotiaat
Opiskelijat, koululaiset Muut Eläkeläiset

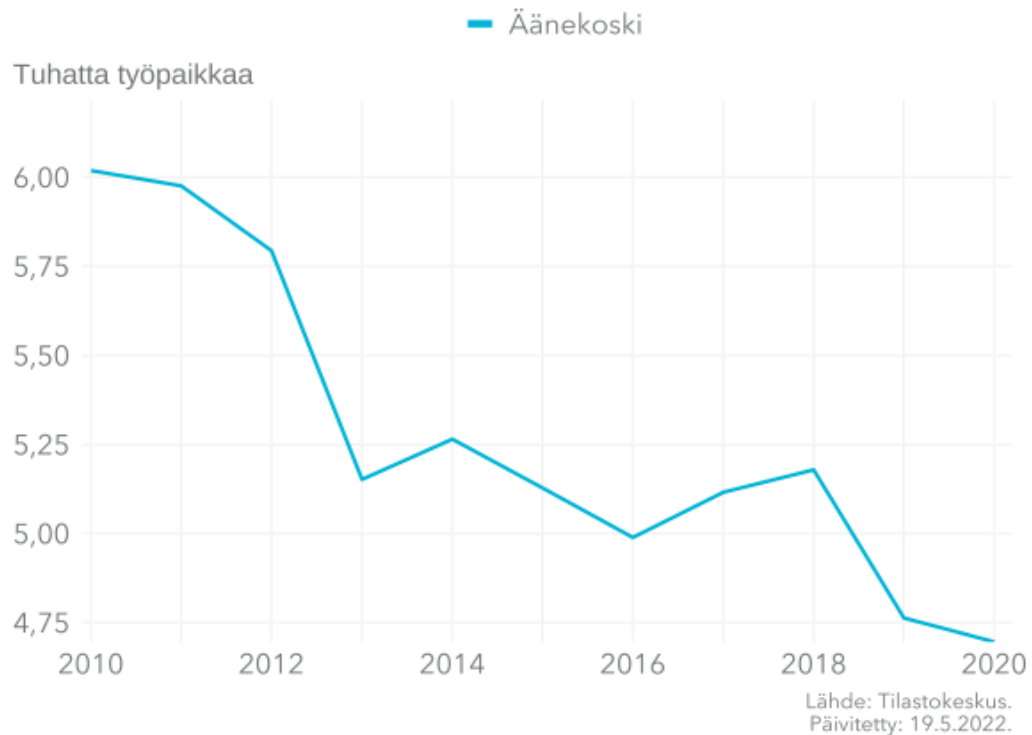

Lähde: Tilastokeskus.
Päivitetty: 10.3.2022.

TOIMIRAKENNE

Äänekoskella on..

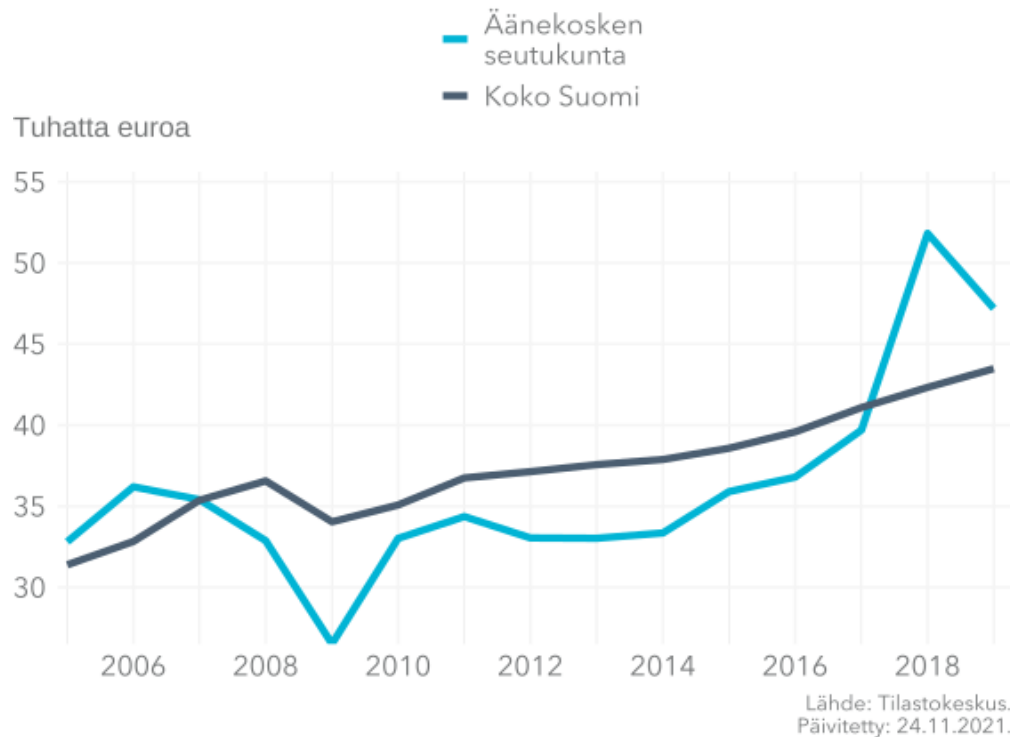

AVOIMEN SEKTORIN TYÖPAIKAT

Äänekoskella on..

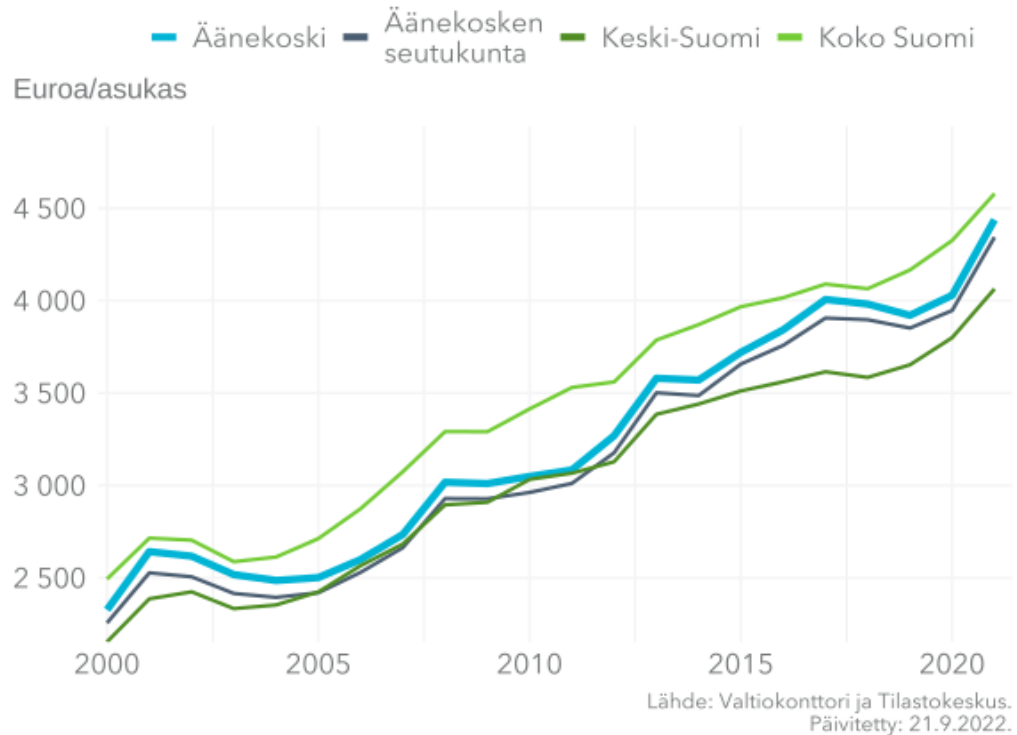

SEUTUKUNNAN BKT (€/ASUKAS)

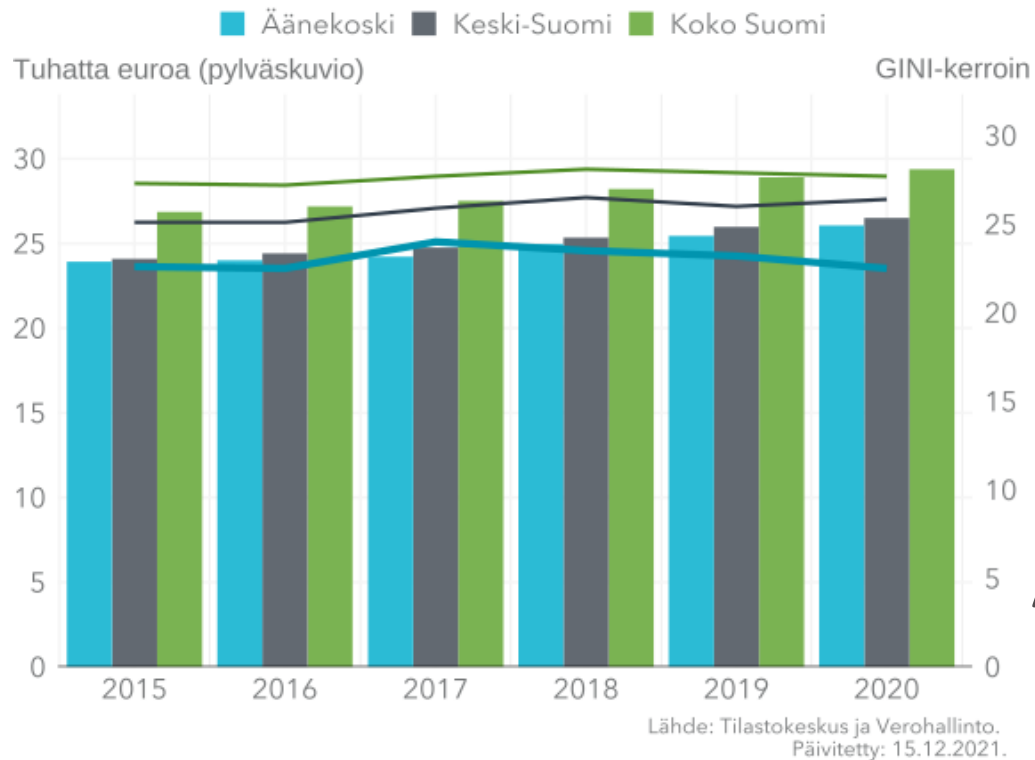
Äänekoskella on..

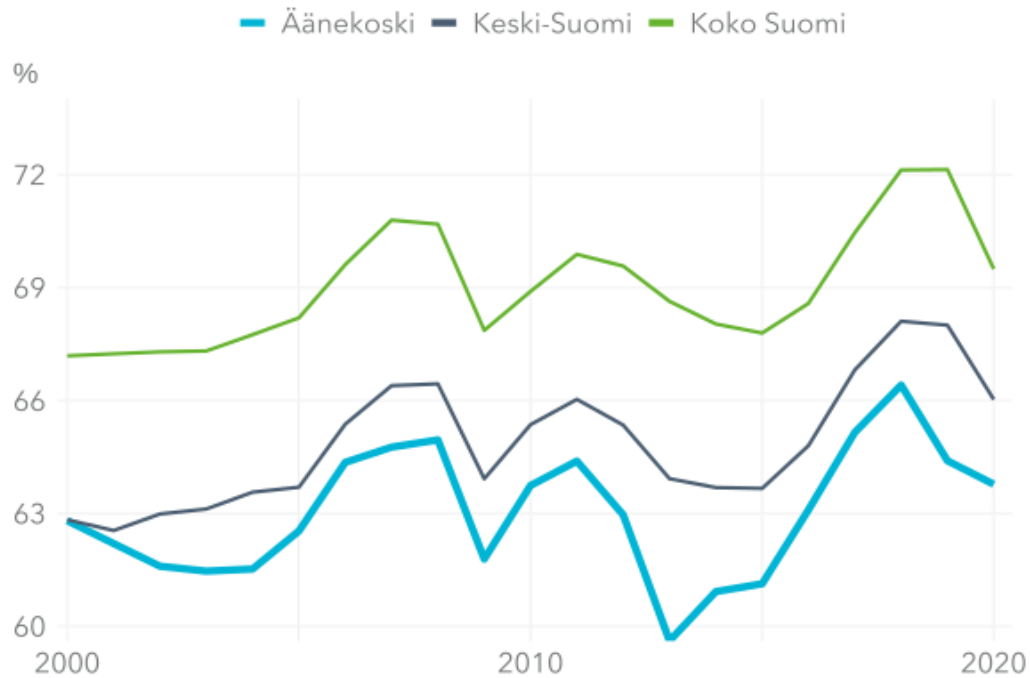
VEROTULOT ASUKASTA KOHDEN Äänekoskella on..

KESKIAANSIOT JA GINI-KERROIN
Äänekoskella on..

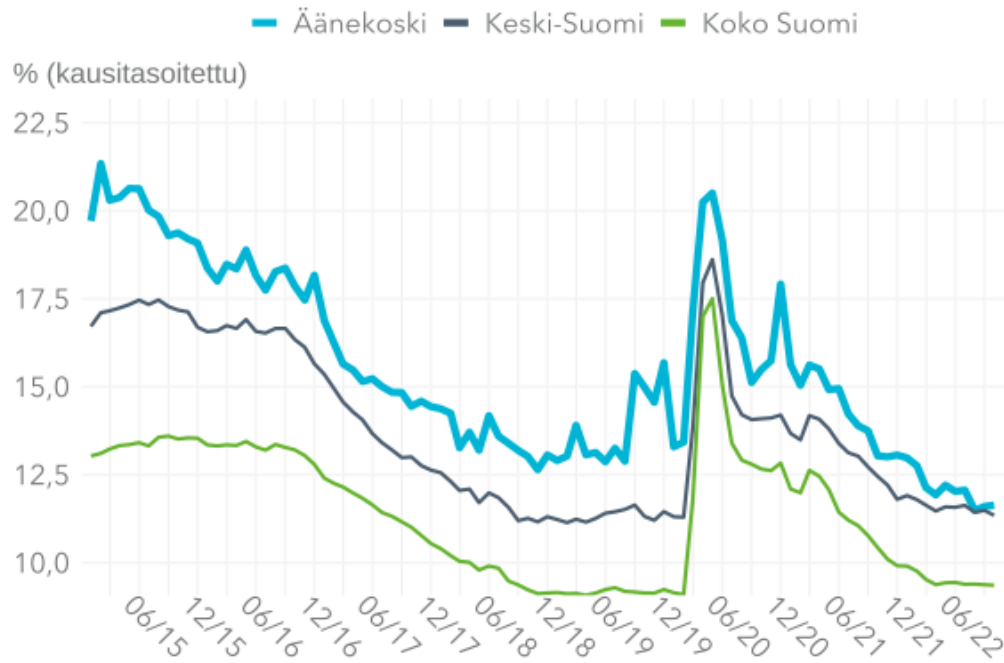

Lähde: Tilastokeskus.
Päivitetty: 10.3.2022.

TYÖLLISYYSASTE

Äänekoskella on..

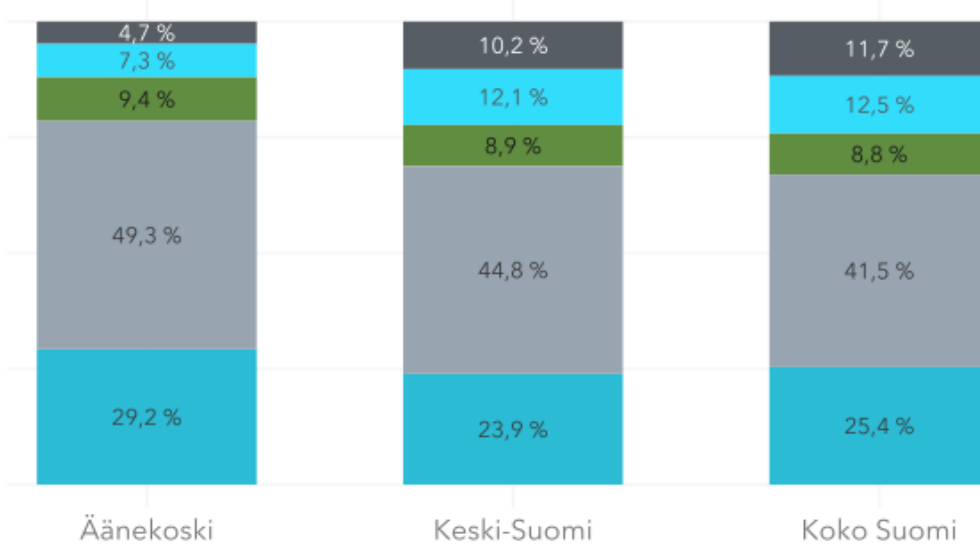
Lähde: Tilastokeskus.
Päivitetty: 22.11.2022.

TYÖTTÖMIEN OSUUS TYÖVOI- MASTA

Äänekoskella on..

■ Perusaste ■ Toisen asteen- tai erikoisammattitutkinto ■ Alin korkea-aste
■ Alempi korkeakoulu ■ Ylempi korkeakoulu

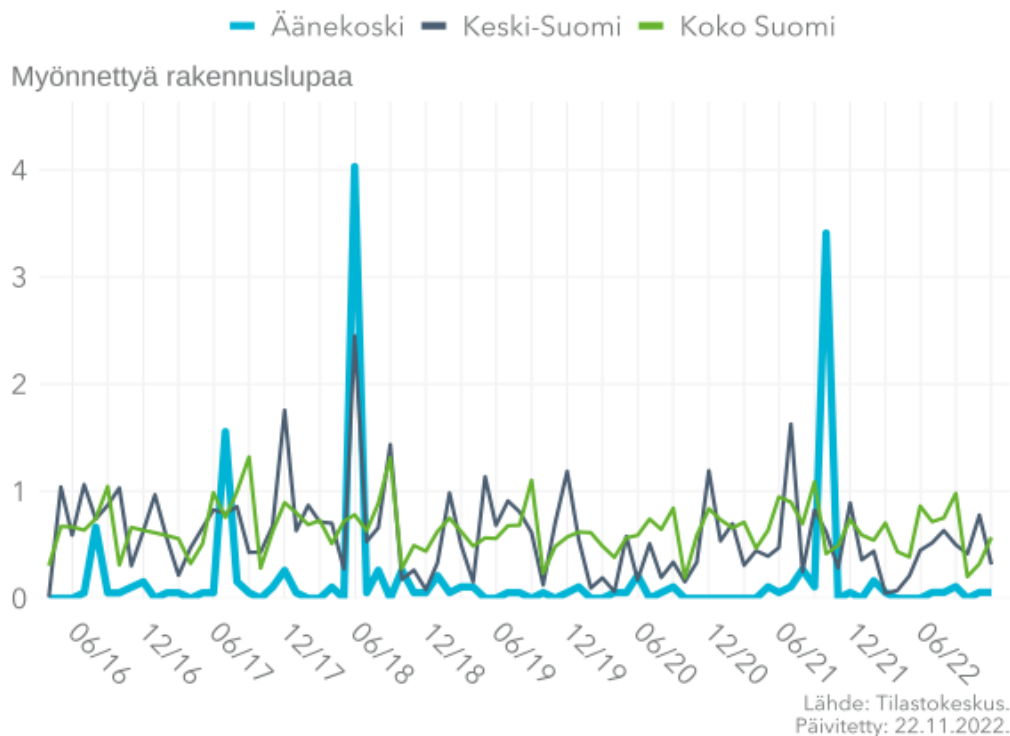

VÄESTÖ KOULU- TUSASTEEN MUKAAN

Äänekoskella on..

Lähde: Tilastokeskus.
Päivitetty: 24.10.2022.

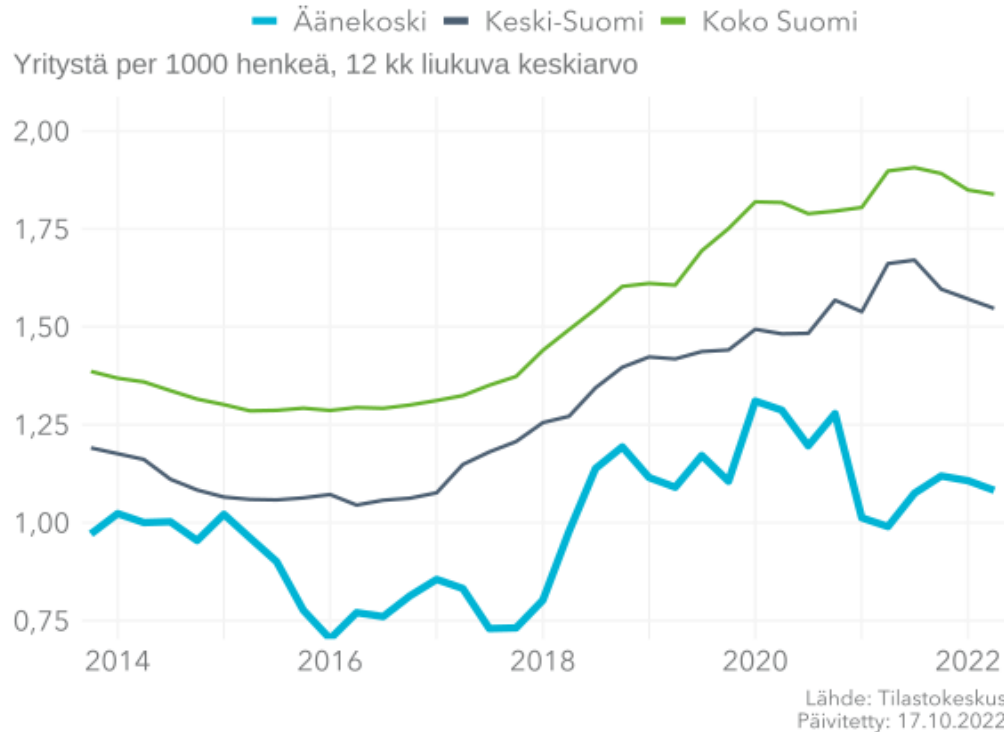

MYÖNNETYT ASUN- TOJEN RAKENNUS- LUVAT TUHATTA ASUKASTA KOHDEN

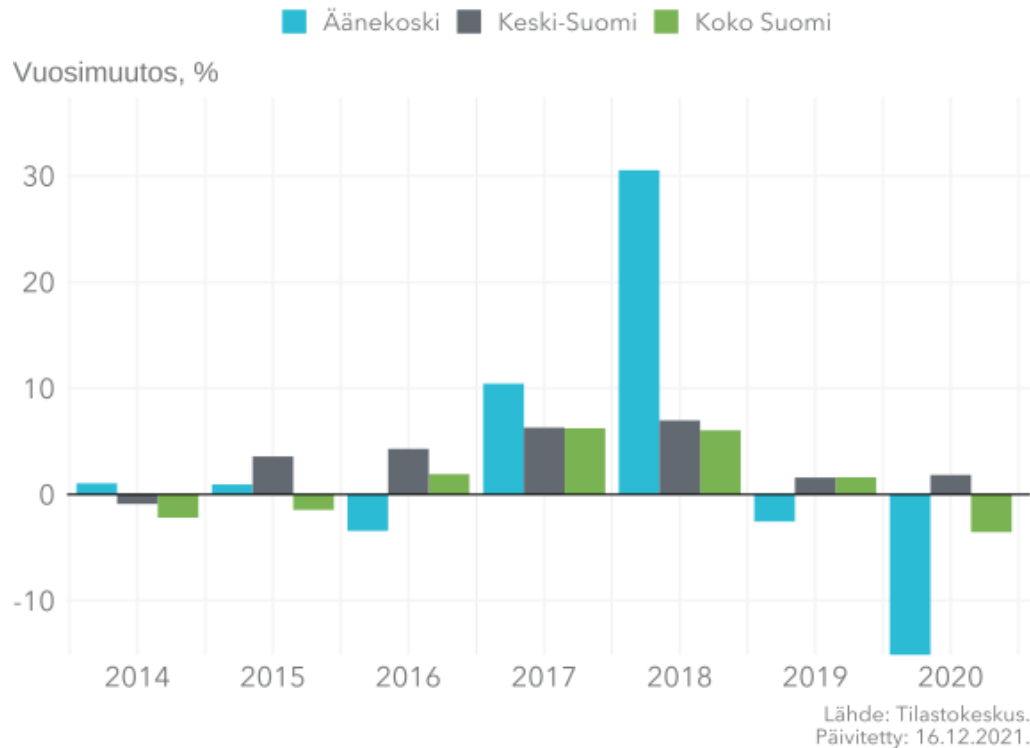
Äänekoskella on..

**ALOITTANEITA YRI-
TYKSIÄ**
Äänekoskella on..

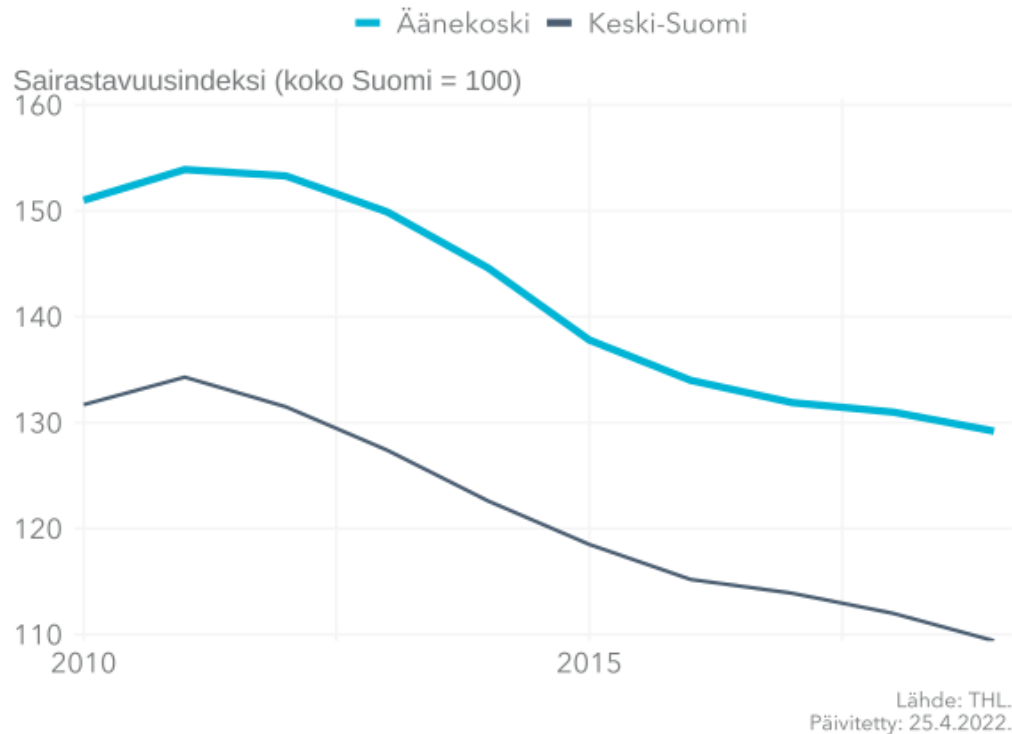

YRITYSTEN LII- KEVAIHDON KEHITYS

Äänekoskella on..

**SAIRASTAVUUS-
INDEKSI**
Äänekoskella on..

Saavutettavuus ja tunnettuus

1. Tie
2. Rautatie
3. Lentoliikenne
4. Data
5. Kiinnostavuus - ulkoinen brändäys toimii
6. Sisäisesti ollaan välinpitämättömiä tai turhautuneita, tarvitaan uudistumista -> Ilmiö on vastannut ainakin osittain huutoon.

Kaupungistuminen ja monipaikkaisuus samanaikaisesti

1. Nuorekas ja kasvava kaupunki? Miten se tehdään? Markkinointi kohderyhmäksi nuoret lapsiperheet.
2. Paikallisuus ja paikattomuus lisääntyy
3. Kaupunkirakenne
4. Osallistaminen -> hyvinvointi
5. Ajantasainen tieto ja toimivat palvelut, missä kanavissa tavoitetaan eri kohderyhmät
6. Kohtaamispaikat

Alueellinen eriytyminen - Miten laajennetaan ja monipuolistetaan väestöryhmää ja elinkeinoelämää

1. Kohdennettu markkinointi nuorille lapsiperheille
2. Maahanmuutto ja kotouttaminen, (tukiperhe, suomen kurssille heti)
3. AMK-tasoista koulutusta paikkakunnalle, esim. turvallisuus
4. Teollisuuden ja matkailun rajapinnan kehittäminen ja eteenpäin vieminen, palveluiden kasvattaminen tässä kentässä

Hyvinvointi

1. Yksinäisyys
2. Mielen hyvinvointi
3. Työttömyys - kohtaanto-ongelma, väärä luokka
4. Sairastavuus
5. Ennaltaehkäisevät toimet

Kestävä julkinen talous

1. Äänekosken kuntatalous on vahvalla/kestävällä? (oikea sana) pohjalla
2. Menestyvät yritykset ja työpaikkojen määrän kasvu lisäävät hyvinvointia ja kasvattavat verotuloja.
3. Korkeahko työttömyys ja osittainen osaavan työvoiman saatavuus on tietyillä aloilla haaste.
4. Elinkeinoelämä kehittyy, uusia yrityksiä tulee

Keskeiset lainsäädäntöhankkeet ja edunvalvonta

1. Sote-uudistus
2. Oppivelvollisuuden laajentamisen vaikutukset
3. Työllisyyspalveluiden siirtäminen kuntien vastuulle
4. Osaavan työvoiman saatavuus
5. Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus
6. Ilmaston muutokseen liittyvät toimet
7. Liikenneverkot
8. Energiakriisi
9. Huoltovarmuus - omavaraisuus

